

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:	Előfizetési pénzek, reklamátiók és hirdetések a kiadó-hivatalhoz intézendők.	Hirdetések
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr. Egyes száma ára: 10 krajczár. Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B-Gyarmaton.	A lap szellemi részére s a Nyitl-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.	Araszabály szerint számítatnak. — Nagyobb és többször hirdetések jutányosan eszközöltetnek. Bélyeg minden egyes beiktatásánál külön 30 kr. Nyitlter petit sora: 20 kr.

Treuga Dei.

Röpke szó, szálló ige. A középkor viharos és erőszakos idejében, midőn az ökológus uralkodott, hatása kettős vala: hüvelybe szorította a kivont fegyvereket, nyugodni kényszerítette az ádáz küzdelmet s a békés állapotok utjának egyengetésével visszazsoritotta a harcztot.

Azt lehetett volna hinni, hogy ez intézmény, mint történelmi emlék marad fenn csupán s ime ma ismét actualissá vált, nemcsak mint szálló ige, hanem valóban tartalmaz milag is.

Nem mi, hanem az ellenzéknek kimagasló vezér alakja ütötte meg a kifeszített húr, midőn azt mondotta, hogy a mire Magyarországon hosszú idő óta nem volt példa, a politikai ellentétek átsapnak a társadalmi térre, a vidéken még sokkal inkább, mint a központon. Valóságos gyűlölet fejlődik magyar ember és magyar ember között, oly állapot, mely minden nemzet kebelében veszedelmes, melyet azonban egy külső és belső ellenség-től körülvevő oly nemzet, mint a magyar, nem engedhet magának.

És ez valóban úgy is van. A politikai küzdelmek után megmaradt keserűség, vizsaly a küzdelem lezajlása után lobogni meg nem szűnik, hanem átsap a társadalmi térre s s ezzel egy oly egészségtelen talajra lép, melynek csak bomlasztó hatása lehet s alig-alig pótolható következményeiben súlyos s ki nem számítható veszedelmet rejt magába.

Igy van ez nálunk is. A közelmúltban lezajlott általános tisztujítás jóval erősebb hullámokat vetett, hogysem ma még a hullámvérés megszűnéséről beszélünk lehetne; sőt ellenkezőleg úgy vesszük észre, s ezt megvalljuk őszintén, nem a legszivesebben constatjuk, hogy az éppen arra a térre készül átsapni, melyet az ellenzék vezére a nemzetre nézve a legveszedelmesebbnek minősített, a társadalmi térre.

Politikai küzdelmek lezajlása után arra, hogy a felkavart szenvedély leohadjon, hogy a viszonyok ismét nyugodt s egészséges mederbe tereltesse, fűrészen a győztes párt magatartása adja meg az irányt. Ezt az irányt nálunk ma már mindenki, a ki pártatlanul ítél, könnyen felismerheti, ha más uton nem, ama szálló igének beváló néhány szó után, melyet a vármegye szabadelvű pártjának egyik előkelő tagja mondott: „A harcztot megküzdöttük, de nem ellenségekkel harcztoltunk, hanem ellenfelekkel.”

Ebben a néhány szóban egész program van, melyet részleteznünk nem kell, de nem is szükséges. Az abból kimagasló gondolat azonban mindenestre meg kell ütönni s ez az: a győzelem által biztosított előnyöket használjuk ki teljesen, de tisztán és egyedül a közügy érdekében szazon hivatásszerű munkának becsületes és lelkiismeretes teljesítésében, mely kinek-kinek a közélet terén osztályrészül jutott. Küzdjük tovább az elvek harcztát, mert eredményt, erősbulést a közélet terén csakis a tárgyi igazságok keretében

mozgó s oly harczt mutatathat fel, mely az ellenfélben is mindenkor tisztelt a meggyőződést.

Ez pártunknak álláspontja, melyhez minden párttagunk őszintén csatlakozik s ennek tudatában teljes bizalommal nézünk a vármegyének új vezetése elé, mert e vezetés az alispánnal élén, a kinek multja, jelene és a közigazgatás terén kifejtett eddigi tevékenysége őt a törhetlen meggyőződés, a becsületes munka pártatlan harcztosává avatják, csak is egészséges lehet.

Honti képek.

Vajda István főügyész.

Valóban a kurjózumok sorába tartozó egyéniség, a kit csak az ösmerhetett ki gyökeresen, a ki az ő közvetlen közelében legalább egy évet töltött, mint jó magam is (az 1841-2-ik év folyamán) patvarista-minőségben és a ki kedvet, hogy ne mondjam, képességet érez magában ezt a csupa ellentétekből összealkotott embert lélektanilag is megfigyelni.

Merei Vajda István, mint akkor általában a középrendű nemes családok nagyréményű fimagzatai, a prókatori pályára készülve, miután a jogi cursust szerencsésen befejezte és ügyvédi oklevelet nyert, természetesen a megyénel mint tbeli alügyész kezdte meg pályáját s rendkívüli munkaköve és vasszorgalma jutalmul lépcsőzetes haladásban, a megye tiszt főügyészeül választatván meg, ezt a hivatali állását számos 3 éves cycluson keresztül megtartotta, annyival is inkább, mert a kis nemesség előtt a melynek ő ugys, mint számos község jómódú közbirtokosa sok szívességet tett, általános népszerűséget élvezett. Vajda Istvánnak ugyanis az osztatlan Földvár-tele 40000 holdra terjedő

TÁRCZA.

Búcsúzó

Bolgár Endre barátomtól.

„Beteg voltam soká' s te meglátogattál.
Nap-nap után — reményt, vigasztalást nyújtva,
Szóltál a jövőről, s én csak hallgattalak.
Mint a ki már kész az utolsó nagy utra.
Még is meggyógyultam, valahogy csak tenger.
S ha egy szomorn bíró egyszer szíven talált,
Te lettél nagy beteg, s hogy hozzád siettem,
Későn értem immár — ott láttam a halált —
Angyal jó testvér áll a betegágyánál,
Nem jalgat csak tükör hullanak könnyei
Elrejté bánját, s szívbe majd megsszakad,
Látja szenvedését a nem tud segíteni...
Kínjaldnak vége. Te a sírban vagy már.
De mit csinálunk mi? Te voltál vezérünk,
Zászlód alatt harcolt a megyénk díszbe,
A te haláloddal minden elvesztünk.
Vai volt akaratom, tisztán volt a lelke,
Ha bajunk voltak, nálad lettünk vigaszt,
S mivel nemem voltál, félték elleneid,
Utáltad a gonoszt és irítottad a gazt.
A sok bűnünk volt meg. Most már pihenés békén,
Gyónás ár ölebe tesszük szemeinket,
En igaz barátom, lelkennek jobb része,
Remél egy dicső nagy reményég veszett el,
Lesz-e még virradás? — Virágok árny, árny
Önkény, terrorizmus megszűnik-e végre?
Eltiporog igazság jut-e diadalra?
Hull-e még egy sugár sírod ajkára?”

S ime kezeidből kihullott a zászló...

Hideg sírod körül szomorúan állunk
A jó eszményeinek búsó harcztosai
Árván, hű vezérünk nélkül mit csináljunk?
Fölveszük a zászlót, a mit te elejtél,
Fölveszük a zászlót, büszkén lobogtatva
Diadalra vesszük. S fent az igazak közt
Boldogság mosolya száll majd ajkadra.

V. Mór.

EGY KENYÚR A XVII-İK SZÁZADBAN.

Történelmi elbeszlés.

— Irta: Vitéz Mór. —

(Kut. S. Századok).

I.

KÉT CSALÁD.

1656-ban Mosonmegyében Rajka községe igen jelentékeny kis falu volt, most már kis város. A falu két magas új épületében két curialista birtokos Oroszváry Pakay Benedek az akkori mosonyi alispán Pakay György testvére és Mogyorossy János lakott.

A két birtokos egy korácsú volt, legjobb baráti viszonyban éltek; — nyáron a gazdasággal elfoglaltak csak is a mezőn, vagy onnét visszatértükben találkoztak, azonban ha beállt az ős, akkor az egyik estén Pakainál, a másik estén Mogyorossyknál találkoztak a két család.

Pakay Benedeknek egy Dénes fia és egy Boriska leánya. Mogyorossyknak György, István fia és egy Orsolya leánya volt.

Mogyorossy fiai a háztól távol voltak, az

öregebb György, Zrínyi Miklós, a fiatalabb Wesselényi palatinus udvarában szolgált, most azonban István haza került. Pakay Benedek, Dénes fia 1656-ban alig 15 éves, oda haza tanulta az akum-bakumot, az írást és olvasást; most is házőrzőnek hagyták a házánál Boriska és Orsolya egykorúak voltak, Boriska szép, szálas, szőke, ruha biborpiros ajakkal, szőke haját verkosba fonva, leeresztve hordotta, annak aranyos színet mindenki megbámulta, ő volt a vidék legkedvesebb s legszebb leánya; ha Pozsonyba vetődött, egész sereg fiatalok töltött utána, de ő szokott szerénységénél fogva minden tolakodástól menekedett s mindenki bizonyos áhitattal szemlélte. Orsolya alacsony, inkább barna, nem volt oly szép, mint társnője; — de mindig mosolygó arczával, kellemes modorával környezetét elbájolta.

1656. évi november 16-án Mogyorossyknál volt a találkozás.

Mig a két öreg férfi egy fenyőasztalnál borozgatott, addig az asszonyok, a két leány és a Wesselényi udvarából hazakerült István, a nagy bubos kályha körül foglaltak helyet, a nők mindegyike orsóval volt elfoglalva. Mogyorossy né szül. Mészáros Kata igen vig kedélyű asszony, ritte a szót és igen gyakran megneveztette a hallgatókat.

Az öregek — mint mondtam — a szoba másik végén borozgattak, midőn meglesünk, Pakay Benedek beszélt, szidta a romlott bort: — bizony nem jó időket élünk edes komám uram, jó mondtotta azt Zrínyi Miklós uram,

alföldi birtokoktól a dunavesszei és cibakházi határokban őt illető fekvésegy kvótán kívül nem kevesebb mint 30 hontmegyei községben volt apróbb birtoka, melyeket most is el tudnék sorolni s melyek közül a merei és felső-turi valamint a terbegeczi határokon levők magukban is pár száz holdból állottak, míg a többiek csak egy-egy rét, legelő vagy erdőszt képviseltek s miután ezek a szörványos kis parcellák, a mint azok általa csak úgy könyv nélkül kezeltetnek, daczára annak, hogy adó tőlük nem járt, semmi pozitív tiszta jövedelmet nem adhatának, mert a cseléd, csósz, kerülő, és vinczellérnek és egyéb kiadások természetesen, mindent feleslegstől, valami tisztahasznonra ő maga sem számított s a summa summarum nézve mérészt töl négyelvén stereotip bevett szójárára volt az eredményt ekkép jelezni: «Gyuro dobori, Gyuro zjé,» azaz Gyura megeszi, ő azonban könnyen viselte ennek a követelménynek a következményért mert néhány nagyobb birtokán és jól jövedelmező hivatali állásán kívül első neje született Tihanyi leány valamint az ezzel kapcsolatos Gerhardt család jogán szép osztályrészt 6—8 ezer forint huzott évenként az iglói és más szépesi bányákból, melyek az alföldi birtokokkal együtt első nejétől származott Zsiga fiát illeték volna ugyan ez a korán elhízott és magával is jöteketlen ugra massa azonban még nagykorúvá lette után sem volt képes a legsajátabb érdekeit se ellenőrizni, vagy azokat éppen haszonosítani, holott ha erre képességet bír, az apa késégkívül hajlandó és kénytelen lett volna neki az őt megillető osztálylékot kiszolgáltatni, minek hiányában itt is teljesült a fentebb említett gazdasági jelszó: «Gyuro dobori, Gyuro zjé,» vagyis hogy az a szép jövedelem csak úgy elfogyott, miutna nem is lett volna.

A kik Vajda Istvánt közelebbről nem ismerék, azok őt, az ő külsejétől ítéelve mind szörnyű fukar embernek tartották; mert hát mi oka lett volna különben oly kopott háromgallérú köpenyegben, oly alig csak a bokáig erő ócska pantallonban és tíz-tizenöt éven keresztül ugyanazon felmagas Noszpöl kalapja, többször kijavított kabát és a helybeli (falusi) esziamaművész által szintén több ízben corrigált lábbeliben tennie ki magát a közönség megitélésének? Holott jómódúvalta köz tudomású volt; kivétel képezett azonban a jókarban tartott fekete atilla, melyet a megyei közgyűlések idején viselt, s melyhez egy vert-arzst hüvelyű kard járult. A főügyész úr fennebb elsorolt jövedelmi forrásai közé tartoztak még és pedig első sorban az őrisékek generosa napjain, s a számos magán-agentiák közül különösen a legitimatorius (nemesezési) gyakrabban előforduló nem annyira perek, mint az adatok egybeállításának jutalmazásai, míg misera plebs contribnens ha

egyebet nem adhatott, tehát ellátta a konyhát baromfi és egyéb comestibilis cuikokkal, a minek fejében Vajda István aztán minden egyes embert, még azokat is a kik kivételképen üres kézzel jöttek, egy üveg jól megpaprikázott pálinkával és egy kis harapnivalóval is ellátta, mert hiszen az ilyen bőkezűség gyakorlása nála, régi megszokásnál fogva, valóságos szenvedéllyé fokozódott; de ezzel egyszersmind azt is elérte, hogy a melléje adott hivatali hajduk a kik az italműveket kioszták, maguknak is annyit osztának, a mennyit tetszett, egy-két év alatt rendszeren erczkorhelyekké változtak, a mi az öreg urnak aztán, a velük való kötődésben nagy mulatságra szolgált, s a miért második neje az elcses Veres didiától a Lumpangation díszes címet nyerte.

Különösen kitűnt ezek közt egy Szepi nevű nagynurosi sváb legény, akivel egyszer az is megtörtént, hogy midőn kemény téli időben egy vadkerti primatialis a hontmegyei birtokrészre is kibátó uri székről B-Gyarmat felé sietnénk, a szánkó hátulsó bakjára kötött, s teljesen berügött Szepi kötelei megázulván, ő a hóba nesztelenül lecsúszott, s jó egy órába került, míg megalálva és újra lekötözve utunkat folytathattuk.

Egy másik őriséken, mely a selmeczi bányakamara részéről, szintén erős hideg és nagy hóesés mellett tartott meg Piergen, s melynek képviseletében a derék és tekintélyes Andreaszky Sándor kamaragrófsági főügyész jelent meg, az a maleurunk volt, hogy midőn egyheti időzés után a vastalpu nehéz szánkán Bogonya felé indulánk, s mikor már a nagy hó a tél közepén tul olvadni kezdett, Gyúgy és Mere közt az egész hőtömög vízzé változván, a jó forspontos négy ló daczára félg yalag, s itt-ott bokáig erő vízben kellett és lehetett csak valahogy haza (Merére) vergődnünk.

Végre a többi emlékezetes uriszékek közül felemlitendőnek tartom még a nagyszombati kispapok tulajdonát képező bozoki uradalomnak szintén teli időben megtartott uri székét a hol ugyancsak egy hétig nem annyira dolgozott, mint inkább az uradalmi derék tisztartó Frimmel és művelt családja által rendezett mulatságok élvezetében fordult a számos tagból álló kedélyes társaság, de azért a dolgait is, és pedig a panaszos urberes nép sérelmeinek teljes orvoslásával, bevégzé, amint az akkori időkben általában történni szokott, vagyis a birtoktulajdonosok, az uri székelt fényesen vendégelték a bőséges napi díjakkal honorálták, azért, hogy a volt urberékek ellen emelt habár igazságos panaszait legnagyobb részével elutasítottának Hihetetlennek látszik ez pedig mégis úgy volt.

(Folyt. köv.)

Pajor I.

Losonczi hírek.

Losoncz, 1896 január 18

Jún a muszka. E rémkialás hangzott 1849. augusztus 7-én városunkban, midőn a Miskolc-felől visszatérő Grabe tábornok serege a közeli Szalatna hegyről leereszkedett, városunk felé tartva, hogy azt ostromozz alá vegye s hazafias polgárságán bosszút álljon. Hasonló kiállítás hangzik most is, csak hogy ez idő szerint már nem oly rémesen. Muszkahad van érkezében most is, csak hogy előre jelentkeve, s nem hogy bosszuljon, de hogy lelkeinket ez uttal művészi szép dallal gyönyörködtesse. Mennyi zsákmányt fog összeharcolni szebeinkből s mennyit fog körülünk elfogni művészetének, azt majd meglássuk. A művészi csapat igazgatója Havianszky Nadina d' Agreneff. Énekkara 20 gyermek, 8 nő és 16 férfi énekesből áll. Műdarabjaikat megfelelő korjelmezekben fogják előadni. Egyelőre két előadást terveznek tartani.

Alispánunk bucsuzása. A múlt hét napjain tett bucsulátogatásokat egyes családoknál. Csütörtök este pedig volt a bucsulakomma városi szállónk nagy díszteremben. Kétszázan valánk a kik ez alkalommal sajtóságos érzelmek között részt vettünk. Nem tudtuk, örülünk-e vagy búsulunk. Eppen azért reánk illet a közmondás, hogy sirva vigad a magyar! Volt toaszt bőven. Mind megható egészen a könnyekig. Vigasztalunk csak az maradt, hogy el nem vesztettük egészen, hogy részben miénk maradt. Isten áldása legyen a távozóval, Isten áldása a munkán, melynek teljesítésére távozik.

Villanyvilágítás. Közel a megvalósulás felé. E napokban járt itt az Eggerféle czég bizottsága, hogy részvénytársaságunkkal meggyezésre jusszon. A városi tanács elé most fog kerülni az ügy. Maga a gyár építése a régi sörház megett Steller-féle kertben van tervezve.

Az első tiszti estély táncmulatsággal egybekötve a farsangon tegnap este volt tartva, mely hogyan sikerült, azt csak a jövőre irhatom meg.

A jégpálya roppant látogatottságnak örvend daczára annak, hogy nagyon is fél vannak emelva az árak. Mig a múlt évben a nézők semmit sem fizettek, most 10 krt, míg a korcsolyázók 10 krt, most 20 krt. Idénjegy mult évben 2 frt, most 3 forint.

Ingyen jegyek. Az uszoda a jégpálya fenntartó egyesület jöllehet felemelte az árakat, nem fukarkodik önözleg. Megtette azt, hogy egy a gymnásiumi ifjuság, mint a polgári leányiskola szegényebb, de jó tanulói között a korcsolyázásra ingyen jegyeket osztottak ki. Megtörtént az is, hogy oly szegény leánykának is jutott ingyenjegy, a kinek korcsolyája nem volt. Egy ily leánykának Alk Ferenczné urnő, az egyik tanárnő adott ajánlékba korcsolyát.

Serly Lajos zeneköltőnk itt készíti a kiállítás alkalmával általa szervezett társulat számára az előadandó darabokat. Alig lehet őt látni társas összejöveteleinknél, azt bízhatók, hogy talán nincs körünkbe, de a ki a lakása előtt megy el, az örökké zengő szongora hangjai után meggyörzök, hogy a Mestro itt van. Fényes siker koronázza munkáját, dicsőség a magyar zenét!

Egytmon vándora ez idő szerint állami főgymnásiumunk igazgatója Grezits Miksa, aki a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által azzal lón kitüntetve, hogy azon tudósaink számot tevő tagja legyen, a kik a kelet tanulmányozására ki lettek rendelve. Grezits nemcsak mint történész, de mint a hazai nyelveken kívül az ó classikus és a világnyelvek (a franczia, az olasz, az angol) folyékony beszélője, egész alkalmas arra, hogy a tanulmányi uton szerzendő tapasztalatait hazánk javára érvényesítse.

Herman Elemér a korán elhalt ifjú, a kiról azt jeletem, hogy Bóssahegyen hirtelen meghalt, a szülei által kiadott gyászjelentés szerint szívizmhűdés folytán halt el. Halálát okát azért közlöm, mivel a közönség mindenféle kombinációba bocsátkozott halála felett. Sokan párbajt, többen öngyilkosságot kezdtek emlegetni. Különösen az utóbbira nem volt semmi ok. Helyes, higgadt ifjuság volt ismerve. Édes szülei, testvérei, főképed keseres araja erősen fűtők az élethez.

Hírek és különfelek.

Kinevezés. Smidt Bertalan nógrádvármegyei irnok, államépítészeti hivatali tiszté nevezetett ki. — A bpesti m. kir. főügyész Bláskik

hogy «a főnemesség egészen elzűlt, — a nemes ifjak tőlennél töltik idejüket, legfeljebb egy magyar ur udvarába állanak, ott mit tanulnak? Innya.

— Mit többet? Pompáskodni; egy mentét arannyal megpremetetni, egy kantárt pillangókkal czifráztatni, egy fergóval, egy varrott lódinggal piperkedni, egy szóval: esküdni, hazudni és semmi jót nem követni. Magok a főurak mit nem tesznek, itt a példa: Gróf Listy László ördögös könyveket másoltat, sötét éjszakákon misét mondat, az akasztófája alatt, éj idején faszakakat ását a kereszt utakon az ördög számára, azt mondja blüntársra, egy elvetemmedett francziánus, hogy ezekért az ételekért az ördög oly erszényét ad, melyből a pénz sohasem fogy ki, — mulkor is agyon verte a szolgáját, érette még haza szála sem görbült meg.

Igaz, igaz, rossz idők járnak, de elcsüggednünk nem szabad, hisz vannak még kitűnő embereink, kiket tisztelnünk kell; ott van Zrinyi Miklós, Wesselyényi Ferencz a palatinus és több más — jegyzé meg Magyarossy.

Hm! vannak . . . vannak, csak hogy a rokonság kedvéért mindent elnéznek, — hisz tudja kegyelmed, hogy gróf Listy László Liedl Ulrich mésszárost méreg által akarta eltenni láb alól és miután megmérgezése nem sikerült, ökreit lövöldözre, pajtáját, malmát felgyújtá; és még azzal dicsekedett, hogy ha másokat nem respektálna, Ulrichot a házába megégettette volna. A palatinusnál panaszkodott a

* Acasdy; Magyar társadalom. ** Komáromi András.

jámbor, de a palatinus Listy sógora lévén, panaszával elkergette, és kevés híja, hogy el nem záratták.

Igy beszélgetve telt el az este, a társaság csak akkor vette észre, hogy ki-kí nyugalomba, midőn a kakas elkukorékolta magát.

«Öregem, jó lesz ha indulunk, éjfelre jár az idő, szőlíté meg Pakayné viatkozó férjét.

«Igaz biz Kata, jó lesz indulunk» — és felszedelőködtek s abban állapotok meg, hogy a holnapi estét Pakayéknál töltik.

István kiserőül ajánkozott, miután az neki megengedte, az egyik kezébe a már meggyújtott lámpást fogta, mert bizony sáros volt a falu, világítani kellett az öregeknek, másik karjával Boriskát fogta; így indultak el, hosszú bucsuzgatás és boldog éj kívánatok után.

Midőn már a faluba, a sárba czaammogtak, a fiatalok pedig a lámpással nagyon előre haladtak, Benedek ur oda kiállott Istvánnak — ne szaladj úgy öcsém azzal a fene lámpással, ne csak magatoknak, de nekünk is világíts.

Szükség is volt a fiatalokat figyelmeztetni, mert az a karon vezető feleségével egy nagy pocsoltyába lépett.

Az ifjak megeliasították a menést, de azért még is mindig bizonyos távolságban haladtak, úgy, hogy az öregek setétségben botorkáltak utánok.

Jó lesz apjuk, ha kegyelmed a lámpást elveszi a gyerekektől, mert az a két szeles nem sokat törődik velünk, még nyakunkat törjük.

(Folyt. köv.)

András egri kir. törvényszéki fogházról a b.-gyarmati kir. törvényszéki fogházhoz őrmesterré nevezte ki. — A m. kir. igazságügyminiszter Grecsner Károly nyitrai kir. törvényszéki joggyakornokot a balassa-gyarmati kir. törvényszékhez nevezte ki.

Tiszteletbeli tisztviselők. Rudnay Béla Nógrádvármegye volt főispánja 1895. évi decz. hó 28-án 598/95. számú határozatával az 1886. évi XXI. t.-cz. 57.§-ban gyökerező jogainál fogva Nógrádvármegye-tiszteletbeli tisztviselőjévé a következőket nevezte ki: Tiszteletbeli főjegyzőkké: 1. Kovács Ferencz kir. tanácsost, 2. Beniczky Árpád orsz. képviselőt, 3. Nagy Mihály I. aljegyzőt, 4. Hanzsely Márton főszolgabíró, 5. gróf Forgách Antal II. aljegyzőt. — Tiszteletbeli főügyészekké: Tersztyánszky István, 2. Laszly István, 3. Plachy Gusztáv, Rachler Ferencz, 5. Draskovich Zsigmond ügyvédek és 6. Dr. Kossaczky Arnold vármegyei alügyész. Tiszteletbeli főorvosokká: 1. Dr. Plichta Soma, 2. Dr. Ehrenreich Lajos, 3. Dr. Bogdán Mihály, 4. Dr. Feledy Ferencz, Dr. Sváby Gyula orvosokat. Tiszteletbeli aljegyzővé: Molnár István vármegyei kiadót. Tiszteletbeli főszolgabírákká: 1. Báthly Béla, 2. Rákóczy István, 3. Ifj. Szakall Ferencz, 6. Plachy István szolgabírákat. Tiszteletbeli ügyészekké: 1. Szabó Pál, Dr. Slescher Lipót, 3. Kovács József, 4. Cservénák Károly ügyvédek. Tiszteletbeli járásorvosokká: 1. Dr. Bogdán Tivadar, Dr. Neumann Henrik, 3. Dr. Kalmár Armin, 4. Dr. Svehla Gyula, 5. Dr. Reinhardt István, 6. Dr. Cservénák Gyula, orvosokat. Tiszteletbeli szolgabírák: 1. Bell Ferencz, 2. Szádaczky Pál és 3. Zitás Ferencz.

Az iparos bál pártfogól. Közölték már, hogy a balassa-gyarmati ipartestület által — saját háza törlesztési alapjára, mához egy hétre, vasárnap január hó 26-án a Balassa-szálló emeleti termeiben rendezendő táncszalagom eddig az egyetlen nyilvános mulatság a jelen farsangi évadban. Sikere azonban nemcsak az által látszik biztosítottak, de a százkara menő ajándék tárgy által is, melyeket iparos-családok számos fiatal leánytagja, az aláírási ívek körözésével gyűjtött egybe. Jól esik konstatálnunk, mily következetes buzgósággal működik már évek óta az iparegylet; ha példáját más hasonló egyletek is követnék, azok is kétségkívül jobban gyaradhatnak; míg mostani stagnációjuk csak szegénységi bizonyítványt képez rajuk nézve. Ugy hisszük fölsőleges megnevezünk a «nemtörődő egyleteket».

Országgyűlési képviselőinket felkérjük: hasznának oda, hogy a pénzügyminiszter 6. nmlga mielőbb a törvényhozás előterjeszse a vidéki városok újjépítési adómentességére vonatkozó már be is jelentett törvényi novellát; mert ma már január második felében vagyunk azt pedig tudjuk, hogy akik építeni akarnak, többnyire télen határozzák el erre magukat és készítették a tervet, stb. Ha pedig az időből kimaradnak, illetve az állami nagyobb kedvezmény hiánya az építési kedvet a provinczián föl nem lendíti igen sok ezer iparos és nap-számos kereset hiányában fog egész éven át csak tengődni. A milleniumi befejezett munkálatoknál felszabadult roppant sok iparos és egyéb munkás pedig szociális bajokat fog a kormány- a székes főváros és já egész országnak, okozni míg elenben ha országszerte lesznek építési munkálatok, a vidéken, természetes megoldást nyer a nagyon is komoly kérdés. Ha kormányunk betervezi a 2. 3. §-ból álló törvényjavaslatot, bizton hisszük annak soron kívül s a legrövidebb idő alatti törvényerőre emelkedést.

Tűzifa-adomány. Egy balassagyarmati emberbarát január 16-án tizenöt frtot küldött a városbíró kezéhez, hogy abból a helybeli szegények között kiosztandó tűzfát szerezzen be. Az e'öljáróság lapunk után mond köszönetet a magát meg nem nevező nemes emberbarátnak; s tekintve a valóban hosszú és kemény teli időre a jó példa követését is örömmel venné. A kérdéses fakiosztás jannár 17-én d.-u. 2 órakor ment véghez.

Hymen. Kiss István, sámsonházi ev. lelkész eljegyezte Wladár Kamilla kisasszonyt, öz. Wladár Jánosné kedves leányát.

Gyászhir. Sulyos csapás érte Svehla István turopolyai ev. lelkész és nejét szül. Molitoris Emilia urnót, amennyiben egyik kedves kis leányok: Margitka az ott uralkodó kanyaró-járvány áldozatául esett. Enyhítse a szülők

mely fájdalmát az az igazi és őszinte részvétel, mely irányokban mindenfelől nyilvánul.

Tartalékos hadnagyok. O Felsége a király (1896. évi január hó 1-től számítottan ranggal) Ambrózy Albert hadapród tisztbelyettesét, továbbá a következő hadapródokat (tiszthelyetteseket) u. m. Sauerwein Károlyt, Ambrózy Gyulát, Furgyik Edét, Istók Jenőt és Kolbenbayer Eleket az ezredben, Bódy Gyulát, (44. gy. e.-től a 25. gy. e.-hez), Schreyer Antalt (a 81. gy. e.-től a 25. gy. e.-hez), Grün Gyulát (a 19. gy. e.-től a 25. gy. e.-hez), Ligeti (Grünfeld) Lajost (a 23. gy. e.-től a 25. gy. e.-hez) tartalékos hadnagyokká nevezte ki.

Névmagyarosítás. Kiskorú Kóhn Márkus losoncai illetőségű s ugyanitt lakos vezetéke-nevének «Kemény»-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Balassa-Gyarmat kép-testülete december 30-án tartotta mult évi utolsó közgyűlést, melynek nagyszámú hallgató közönsége is volt az ugynevezett dzsentri osztályból, kik aznap valószínűleg ellenzékpárti értekezleten lehettek a vármegye székhelyén, s mert hallották, hogy a városi közgyűlés napirendjén van Szilágyi Mór kpt. tag fellebbezése a december 6-iki közgyűlés bizalom-szavazó határozata ellen, valamint ezzel szemben Aninger László és társainak szabályszerűleg bejelentett újabb bizalm-indítványa is az érdekesnek ígérkező közgyűlést látogatottsággal tisztelették meg: Zajos jelenetek azonban a pártok engesztelékeny hangulata folytán szerencsésen elmaradtak. Előb-Reményi Károly bíró előnklete alatt a közszeg beléletét érdeklő több fontos tárgy lett egyhangulag elintézve, így a fogyasztási s a szesz-italmérési adó kezelése, melyet 1896-tól kezdőleg a város bérelt ki a kinstártól, a törvényhatóság azon határozata, melylyel az aszódai bgyarmat-losoncai h. e. vasút törzsrészesvény megyebeli községeket illetőleg a részvényeket illetőleg a részvények befizetése végett felvett évtörlesztéses kölcsön visszafizetése közzételéseért a törvényhatóság 0.25 százaléki kezelési díjat szed, B.-Gyarmatra nézve, tehintve az érdekelte 100,000 frt nagy összeget terhes és így sérelmes lévén, az ellen- fellebbezés beadását határozta el a közgyűlés; intézkedést tett továbbá a helybeli illetőségű városi szegényeknek ingyen gyógyszerrel való ellátása iránt is, miután újtól kezdve az ily kiadásoknak a belügyminisztérium számlájára való írását nevezett miniszter tárczájáról elhárította. A bizalmi határozatot Szilágyi Mór azon kettős indokokból fellebbezte meg, mert jáz indítvány nem volt szabályszerűleg a decz. 6-iki közgyűlés napirendjére kitűzve, továbbá, mert e bizalmi nyilatkozat a kormány ellen látszó bizalmatlansági szavazatot képez. Az elnökölő bíró a kellő időben beadott fellebbezés felterjesztését kívánta azon hozzáadással kimondatni, hogy a fellebbezés utóbbi indokára nézve mégis a felterjesztésben nyilatkoztak a képviselőtestület. Ezután Balás József és több képy. test. tag a fellebbezés visszavételére iparkodott Szilágyi bírn, mivelhogy a kérdéses határozatban, mint a felolvastott jegyzőkönyvből is kitűnt, a kormány elleni bizalmatlanságnak semmi nyoma, — s mert ime Aninger L. és társai a fellebbezés híre utóbb felvetették az előjáróság iránti bizalmi kérdést, ennek tehát így se vége se hossza nem lesz. Szilágyi azonban nem vonván vissza a fellebbeést, — tárgyalás alá került az Aningerék újabb indítványa, melyre vonatkozólag Szilágyi indítványozta, hogy az legelőször a 6. fellebbezésnek eldöntése után volna elintézendő, ezen indítvány azonban 7 szavazattal 10 ellenében eslelt és így a bíró és a jegyzőnek a képviselőtestület utóbbi bizalmi szavazott. Az előjárósági tagok e kérdésben nem szavaztak.

Bolgár Eudre hontrámgerei alispán elbuny-tával lapunk mult számában emléktünk meg. A derék férfi temetéséről a „Honti Lapok” után a következőket közöljük: „Bolgár Eudre meghidegült tetemeit e hó 11-én délelőtt szentelték be díszes papi segédlettel. Megjelent ravatalánál a tisztikar teljes számban és közéletünk kitűnőségei közül mindazok, a kiket elvárhatlan okok nem gátoltak. Megadta a kegyelet adóját Horváth Béla is, ki szintén személyesen kondoleált. A ravaltal koszoruk halmazával Árasztották el. Koszorukat küldték: Rosner Ervin báró, Rudnay Béla főkapitány, Horváth Béla főispán, Lesztjanszky Sándor, a megye tisztikara, a polgári leányiskola, az izraelita hitközség, Majthényi László báró, Ipolyásy

közönsége, A megye fiatalasága, A korponai járás közönsége, Selmezz- és Bálabánya város társ törvényhatósága, a Winter család, Berkó István, Sági Benő Schiller Antal és családja, stb. stb. Bolgár Eudre maradványait szánón vitték a család lakhelyére, Nagy-Csalomára a hol e hó 13-án a családi sírkertben helyezték el örök pihenésére. A temetésen részt vett a teljes megyei tisztikar, és közéletünk kitűnőségei közül számosan. Nógrádból is sokan eljöttek többi közt Scitovszky János és Forgách Antal gróf is. A sír fölött Czibulya László főjegyző mondott megható bucsubeszédet, mely egy szemet sem hagyott könytelenül, szárazon.

A balassa-gyarmati helvét hitvallású leányegyház vagyona. Több ízben volt szerencsénk lapunkban megemlékezni arról a vallásos ügybuzgóságról, mit Zeke Kálmán balassagyarmati kir. járásbíró kifejt, hogy a városunk és vidéken elszórtan élő evangélikus-róformátus hívek egybegyűjtve, minél többször resze-sülhessenek helyben vallásos istentiszteletben. E célra a mult évi értekezlet határozatából önkényesen évi megadóztatás és adományok czimén tehát pénzalapot teremtet, melyről az újjérvel be is számol. Eszerint a bevétel volt évi egyházi adócímén 128 frt; ehhez járultak Borbély Kálmán mérnök (daczára annak, hogy időközben Turóc-Szent-Mártonba lett áthelyezve illetőleg előléptetve), 10 frt, — Fáy Árpád, Fáy Sándor, Méhes József, Molnár József, (m. kir. esendőr főhadnagy) és Zeke Kálmán 10—10 frt, — Aninger Gyula, Benkó József, Bresztenelechner Ferencz, ifj. Fáy Albert, Kőrös László, Sztranyavszky Petronella, Széll Imre, Tokay Lajos 5—5 frt; — Benedek Endre, Széless Gábor 3—3 frt; — Batta László, Debreczeny Márton, Hajos Jenő, Hábor Sándor, Jakabfalvy Jenő, Levay Pál, Nagy Sándor, Papp Lajos, Szoboszló Mór, Zana Lajos és Vanisch Béla, 2—2 frittal; Adomány czimén befolyt id. Fáy Alberttől 100 frt; — Kovács Ferencz loson ci kir. közjegyzőtől 5 frt; mindössze 233 frt, mely összeg a b.-gyarmati Takarékpénztár és a Népbanknál van ketté osztva gyümölcsözőleg elhelyezve. Kiadás eddig nem volt, mert takarékoskodik ám az említett pénztáros ur, s még a levelezés költségeit is a sajátjából fedezi. Ugyan ő lapunk után mond az adózó és adakozó közönségének őszinte köszönetet, s kéri a künn levő néhány aláírási ív szives beküldését.

A sertésvésznek se vége se hossza; mert alighogy feloladtott Losoncz városa a sertés vész mintái zárlat s ime a zárlat ugyanott f. hó 10-én kelt rendelettel újból hűzírre tételt s egyik tisztelt állatorvosunk példálózgat, hogy ugyanez várható B.-Gyarmaton is; tehát a kalamitásnak se vége se hossza!

Országos vásárok vármegyénk területén január havában S.-Tárján, Gács. Kékkő és Szécsény városokban lesz és pedig mindenütt holnap, azaz január 20-án, Kékkőn 21.

A rabok oktatása B.-Gyarmaton. Különösen hangzik ugyan, de lényegileg nagy dolog az, mit e pár szóval jelzünk. Dr. Megyery István kir. ügyész ur faradozásai eredményezték, hogy Balassagyarmaton a kir. tszvék fogházában 1896. január hó 15-én tényleg kezdetét vette a letartóztatott egyének oktatása. Az oktatásra kizemelt rabok, számszerint mintegy 70 a tanteremmé átalakított s tanszerekkel jól felszerelt, azelőtt esztorgályos műhelybe vezényeltettek, hol aztán a tanítást oly kipróbált diadakt és paedagogus, mint Wagner István, kir. tanfelügyelői tollnok a mondtott napon megkezdte. Jelen voltak ez önnepélyes nomen-tumnál az említett kir. ügyészen kívül Petróczy Zoltán alügyész, Pokorny Gusztáv fogház felügyelő s a kir. ügyészi iroda személyzete. A kir. ügyész ur az ő ismert ékes szólásával nem-mesen és meleg hangon üdvözlöve, adta át az iskola vezetését Wagner István urnak; ő pedig két csoportra osztotta őket: a kezdők, t. i. az írni, olvasni és számolni nem tudók, — s haladók csoportjába, akik között néhány középiskolai osztályt végzett egyén is van. A legfiatalabb tanuló 17, — a legidősebb pedig 45 éves. E tanítás eredményéről lapunk koronként szívesen fog közléseket hozni.

Salgó-Tárján nagyközség népesedési mozgalmá 1895. évi október hó 1-től december 31-ig. Született: 84 fiú, 67 leány, ezekből törvénytelen: 8 fiú, 3 leány, halva született: 5 fiú. Vallásra nézve: 115 róm. cath. 17 ág.

evangelikus, 5 evang. református, 14 izraelita. Halálozás: 7 éven alul: 31 férfi, 20 nő. 7 éven felül: 19 férfi, 5 nő, talált hulla 2 férfi. Házasság kötött 15; ebből vegyes házasság 7.

Közhírség roktóság és elnyálkásodásnál, a torok- és légzési szervek minden zavarainál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kiűző hatású mellpasztillát. Kaphatók 25 és 50 korsz eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési raktár: **Egger A. és fia** Nádor-gyógyszertára Budapesten, Váci körút 17.

T a n u g y.

(Folytatás)

A községi és körjegyzők úgy a tanítók által átadott C. mulasztási kimutatásokat valamint a bírásgépnek átvételéről, esetleg a közmunka ledolgozásáról szóló iskolaszéki elnöki nyugtákat, illetőleg igazolványokat október hótól kezdve a a tanév végéig havonként egyszer és pedig minden elmúlt hóról a következő hó 15-ig (tehát első ízben október hó 15-én) a körkörös tartozó valamennyi község és iskola részéről egyszerre és együttesen a kir. tanfelügyelőhöz felelősség mellett bejuttatni tartoznak. A kir. tanfelügyelő a községi előjárók jelentéseiről, általában az iskolai mulasztások és azok megtorlása felől az ide bemutatott minta szerint hivatalában pontos nyilvántartást vezet.

Az iskolai bírásgépnek első sorban szegény tanulók tankönyveinek beszerzésére, azután az iskolai könyvtár gyarapítására fordítandók. Ezen bírásgépnek felhasználását az iskolaszékek a tanév végén hiteles alakban kimutatják a ezen kimutatás egy példányát közvetlenül a kir. tanfelügyelőhöz bejuttatják.

A községek kötelesek az iskolai rendtartáshoz szükséges szabályszerű nyomtatványokat, egymin: az iskolába beírt 6—12 és 13—15 éves gyermekek névszerinti kimutatására szolgáló B. mintájú, valamint a mulasztási kimutatások számára előírt C. mintájú nyomtatványokat (kapható a m. kir. egyetemi nyomdában Budapesten, vagy bármely könyvkereskedés útján) a tanév elején beszeresni a azokkal az iskolát elegendő mennyiségben ellátni.

Ha a községi előjáróság (bíró és jegyző) az iskola mulasztások azonnali megbírásgóllását, vagy a jegyző a kimutatások pontos bejuttatását elmulasztja vagy elhanyagolja, a kir. tanfelügyelő erről a járási főszolgabírórt értesíti, a ki a kir. tanfelügyelő megkeresésére köteles az illető községi előjárót az 1886. évi 22. t.-cz. 105. §-a értelmében 5 frtig terjedhető rendbírságban elmarasztalni és súlyosabb mulasztás esetében fegyelmi eljárás elrendelésével sújtani a tett intézkedéséről a kir. tanfelügyelőt értesíteni.

A járási főszolgabírákra és községi előjárókra vonatkozólag a fentiekben foglalt utasítások hasonlóan kötelezők Losoncra r. t. város polgármesterére is azzal a hozzáadással, miszerint az iskolai mulasztások ellenőrzésével egy erőlyes városi titkárságot bízzon meg, a ki ez irányú tevékenységében a fennebbi módon s a községi előjárókra megállapított felelősség mellett köteles eljárni.

Tekintettel az 1876. évi 28. t.-cz. 13. §-a 2-ik pontjában foglalt rendelkezésre, a tankötelezettség érvényesítése érdekében megállapított ezen szabályzatot a felekezeti iskolaszékek és tanítók is kötelesek pontosan betartani.

III. Tekintettel az 1868. évi 38. t.-cz. 54. §-ában foglalt rendelkezésre, mely szerint az elemi népiskolai szorgalomidő faluhelyen éven át legalább nyolc, városban legalább kilenc hónapban állapítatik meg, az iskolázás minél sikeresebb ellenőrzéséhez czéljából a közigazgatási bizottság ezennel elrendeli, miszerint a vármegye területén létező valamennyi népiskolában a mindennapi és ismétlődő tankötelesek beírása szeptember 1-étől legkésőbb ugyanazon hó 15-ig teljesen befejeztessék s ezen napon a szorgalomidő vagyis a tanítás mindenütt kezdődött vegye; a szorgalomidőt legalább nyolc, illetve kilenc hónapig, tehát faluhelyen május 15-ig, városokban június 15-ig mulasztatlanul ki kell tartani. Szabadságunkban áll az iskolaszékeknek minden községben teljes tiz hónapi szorgalomidőt megállapítani, (mely esetben a beírásnak augusztus hó végén eszközlőhetők); de a városokban mindenestre tiz hónapra terjedjen az iskolázás. A szorgalomidő alatt a 6—12 éves (mindennapi) tankötelesek, a vasár- és ünnepnapokat kivéve, nap-nap

mellett kötelesek iskolába járni; azonban a rendkívüli szorgos munkaidőben az iskolaszék a 10 évnél idősebb tanköteleseket rövidebb időre a mindennapi iskola látogatásától felmentheti s kötelezi, hogy ezen idő alatt vasárnapi iskolába járanak. Erről a kir. tanfelügyelő minden esetben értesítendő.

A népoktatási törvény 52. §-a az ismétlődő iskolában hetenként telen 5, nyáron 2 órai tanítást rendel, melyen a 13—15 éves tankötelesek megjelenni kötelesek. A nyári vagyis a heti 2 órai tanítás szeptember, október, továbbá április és május, esetleg június hónapokra; a téli vagyis a heti 5 órai tanítás november 1-től március végéig terjedő időre állapítatik meg. A nyári 2 órai tanítás vasárnap alkalmas órákban, a téli 5 órai tanítás az iskolaszék által meghatározandó napokon, lehetőleg iskolai szünnapon és nappali órákban tartandó (pl. a mindennapi iskola heti két fél napi szünete idejében s vasárnap). Az iskolaszék e részbeli határozata a kir. tanfelügyelőnek szintén bejelentendő.

A szorgalomidőszak a vármegye összes népiskolára ekként megállapítván, annak szigorú betartása a községi előjáróságoknak, a községi iskolaszékeknek, de az 1876. évi 28. t.-cz. 13. §-a 2-ik pontja alapján a bitközségi iskolaszékeknek is ezennel kötelességükké tétetik, oly kijelentéssel, hogy a nyolc illetve a kilenc hónapi legkevesebb szorgalomidő be nem tartásáért első sorban a községi előjáróság tétetik felelőssé s részbeni hanyagsága avagy mulasztása a törvény teljes szigorával fog sújtani.

IV. Oly végből, hogy az iskolai növendékek a legzöksegebb tankönyvekkel és író-eszközökkel mindjárt a tanév elején ellátassanak, felhívtnak az iskolaszékek, hogy legzöksegebb tankönyvek és író-eszközök jegyzékét szeptember hó első hetében a községi előjáróságnak oly felhívással szolgáltatassák át, hogy ez az 1868. évi 38. t.-cz. 32. §-ában meg szabott kötelességhez képest ezen könyveket és írószereket előre beszeresse, al tanulók között a tanítók által számadás mellett kiosztassa. Ezen szerek vételárát a községi előjáróság az illető szülőktől köteles rögtön behajtani. A szegényeségeket kimutató gyermekek ugyanazon törvény 31. §-a alapján könyveket ingyen kapnak az iskolamulasztások bírásgóllásából fedezendő. Ha valamely község előjárósága e részbeli törvényes kötelességet teljesíteni vonakodik, erről az iskolaszék a könyvjegyzék bemutatása mellett a kir. tanfelügyelőhöz azonnal jelentést tegyen.

V. Tekintettel az idő előre haladott voltára a folyó 1895/96-ik tanévre vonatkozólag az I. és II. alatt megállapított beklendő határidők annyiban szenvednek változást, hogy I., az iskolaszékek az iskolába beíratkozott mindennapi és ismétlődő tankötelek névjegyzékét az I. alattiak szerint kiállítván, a községi előjáróságnak haladéktalanul átadni kötelesek, a községi előjáróságnak haladéktalanul átadni kötelesek, a községi és körjegyzők pedig a névjegyzékeket a kir. tanfelügyelőhöz legkésőbb 2. évi december hó 15-ig beklendíteni tartoznak; 2., ugyancsak 2. évi december hó 15-ig kötelesek a jegyzők a II. alattiak szerint szabályszerűen elintézt és felszerelt mulasztási kimutatásokat a kir. tanfelügyelőhöz első ízben bejuttatni.

Ezen határozat, az iskolai mulasztások és havi kimutatások tárgyában eddig hozott összes határozatok hatályon kívül helyezése mellett, folyó hó 15-én lép érvénybe.

Felhívatik végül Losoncra r. t. város polgármestere, valamint a járási főszolgabírák, miszerint alantok közegeiket az ezen határozattal rájuk rótt kötelesek pontos teljesítésére szorítsák és a kir. tanfelügyelő megkereséseire, felelősség terhe alatt, a fentebbi rendelkezések értelmében gyorsan és erőlyesen járjanak el.

Tudomás, miherattartás és a községekben való kihirdetés végett kiadandó ezen határozat a járási főszolgabíráknak s általuk a községek előjáróságaiknak és összes tanítóinak; megküldendő továbbá a lelkészeknek, mint bitközségi iskolaszéki elnököknek, a községi iskolaszékeknek és az állami iskolai gondnokoknak; végre a kir. tanfelügyelőnek, a vármegye alispánjának és a vármegyei főpénztárnoknak.

Kelt B.-Gyarmaton, Nógrádvármegye közigazgatási bizottságának 1895. évi november hó 6-án tartott ülésében. **Radnay Béla**, főisp., elnök.

17/1896. vhszám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sziraki kir. járásbírószék 1895. évi 3473. számú végzése következtében Dr. Harnos Gyula ügyvéd által képviselt Varbai Sándor mint gyám javára Schvarcz László ellen 89 frt. 4 jár. erejéig 1895. évi nov. hó 25-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felöl foglalt és 1709 frt. becsült szoba bútorok, gazdasági felszerelések és ruhaneműből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sziraki kir. jbróság 3614. 1895. az. végzése folytán 89 frt. tőkekötetés, ennek és pedig 44 frt. 50 kr. után 1895. évi január hó 1. napjától 44 frt. 50 kr. után pedig 1895. évi július 1-től járó 5%, kamatai és eddig összesen 54 frt. 4, kr. bírólag már megállapított költségek erejéig Csécsén alp. lakásán leendő eszközölésére 1896. évi január hó 31-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igénylőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szirakon, 1896. évi jan. hó 16. napján.

Simonyi S. Gyula,
kir. bírósági végrehajtó.

3556/1895. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A b.-gyarmati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Salgó Gábor b.-gyarmati lakos végrehajtónak Gyuris Mihályné Kovácsik Rozália végrehajtást szenvedő elleni 94 o. é. frtnyi 1 kr. tőkekötetés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék területén levő Kisujfaluban fekvő következő ingatlanra az árverési elrendelte: 1-ór a kisujfalusi 14-ik tjkvben Gyuris Mihályné Kovácsik Rozália tulajdonul jegyzett I. 3. 4. 5. 8. 9. sorsszámok alatti ingatlanokra, a csatolt adóbizonyítvány szerint 742. frtnyi kikialtási árban. 2-ór az ugyanazon tjkvi 376-ik hrszú szántóföldre 215 frtos kikialtási árban. 3-ór a kisujfalusi 14-ik tjkvi 459 b. helyrajzi számú megváltott szőlőre 222 frtnyi kikialtási árban, azon hozzáadással, hogy az 1. 2. 3. pontok alatti ingatlanokra 4123/886. C. 4. soroz. alatt örvégy Gyuris Pálné Kusnyár Borbála javára bekebelezett örvégyi haszonélvezeti jog ezen árverés által nem érintetik. 4-er a kisujfalusi 14-ik tjkvi II. 310. b. helyrajzi szü szántóföldre 108 frtos kikialtási árban. 5-ór a kisujfalusi 14-ik tjkvi 429 b. helyrajzi szü dézsmaszőlőre 222 frtnyi kikialtási árban. 6-ór a kisujfalusi 61-ik tjkvben Gyuris Mihályné Kovácsik Pálné nevére irt 297 helyszámszű szántóföldre 226 o. é. frtnyi kikialtási árban.

A fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi február hó 5-ik napján délelőtti 10 órákor Kisujfalu községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának tiz %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszöri elismervényt átszolgáltatni.

Kelt B.-Gyarmaton a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1895. évi november hó 16-ik napján.

Okolicsány János,
kir. tszéki bíró.

**Megbízható
vaskereskedő segéd
tót nyelvismerettel
elfogadtatik:
RITTINGER TESTVÉREK-nél
15 1-3
LOSONCZON.**

3 2—3.

MEGHIVAS.

A „B-gyarmati Népbank” részvénytársulat 1896. január hó 26-án, d-e. 9 órakor a városház tanácstermében tartja

XXIV. évi r. közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés előterjesztése és tárgyalása.
2. Felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyerményelosztás iránti határozathozatal.
4. Az igazgatói állás betöltése iránti intézkedés.
5. Intézeti pénztárnok lakbérének megállapítása.
6. Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.

B-Gyarmaton, 1896. január 4-én.

A „B-GYARMATI NÉPBANK” IGAZGATÓSÁGA.

Az eredeti mérleg az intézet helyiségében a közgyűlés napjáig délelőtt 9—12 óráig megtekinthető.

2779—1895. kbz. Nógrádvarm. közig. bizottságtól.

Hirdetmény.

A budapesti bankgyesület részvénytársaság kérelmére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 60351. számú intézkedéssel Bogdán Tivadar és neje Scholcz Vilma, Pityi József báró és neje Bajdán Julianna és Fáy Albert szakkali birtokok ellen, a nógrádvarmegyei h. és vasút kiépítéséhez szükséges Szakal község határában fekvő földterületekre nézve az 1881. évi LI. t. cz. értelmében elrendelt kisajátítási eljárásához kiküldött bizottság tárgyalásának határidejéül Szakal község házába kijelölt összejuvoteli helyrelyel folyó 1896. évi február 17-ik napjának reggeli 10 órája tűzvetve ki, erről oly figyelmeztetéssel értesítetnek az érdekelt felek, hogy a kisajátítási tervrajzot és összeírását a tárgyalást megelőző 15 napon kereszttül Szakal község házában szabadon megtekinthetik, s hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv felett akkor is határoz, ha a tárgyalásnál az érdekelt feleken kívül senki sem jelen meg.

B-Gyarmaton, 1896. évi január 7-én.

Alispán helyén helyett:

9 3—2.

Tihanyi, főjegyző.

Csúsz és köszvény

csúszos fej- és fogszagatások, üti és ficszomodási, valamint fagydagyanatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható A Reparatort a Rókuskórházban 136 esetben tettett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatású és pompás ízű szer a Tokaji China vasbor, mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is kérem vételnél névaláírásomat követni. Kis üveg 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

Acatla-szappan

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb. 50 kr. 3 dobozban 1 frt 40 kr.

Acatla arc-crème

rövid pár het alatt alkalmazásnál pompás üde, gyermeked arcából nyerhető. Az arczbőr mindenemű éktelenségét biztosan eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite”

az arczbőr táplálására, üden tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt

Ezen gyógyszeráram kiválóbb specialitásai, melyek főváros és országazerte a legjobb hírnévnek örvendenek, a postán is küldetnek.

KRIEGER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához” Budapest, Kálvin-tér. 7 6—3

Bevásárlás részletfizetésre is!

Bevásárlás részletfizetésre is
eszközölhető!

SCHÖNFELD MIKSA,

kárp. aszt. és esztergályos bútorraktára B-Gyarmat,
a KOSSUTH-utcában.

Ajánlja dúsan felszerelt, jutányos árú rak-
tárát szilárd anyagból készített, modern izlésű
különböző fa- és kárpitos bútorokban úgy egyen-
ként, mint szalónok, szobák, vendéglők és egyleti
helyiségek teljes berendezésére nézve. Dús válasz-
ték olajnyomatú és üvegre festett, kitűnő kivitellű,
tetszetős fal-, táj- és egyéb ábrázatú képekben,
fa- és aranyozott keretű tükrökben.

Gyermekkocsik, nemkülönben mindennemű
és méretű koporsók nagyválasztékú raktára.

Vidéki megrendelések pontosan és lehetőleg gyor-
san teljesíttetnek.

Egy jó házból való flu asztalos tanonczul azonnal felvétetik.

52—32

131.

Bevásárlás részletfizetésre is!

ALT ADOLF

vaskereskedésében B-Gyarmaton (Kossuth-utca), mindenkor kaphatók:

güzeséplőgépekhez való csomástent előrendű Tovot-féle kenőcs, klgr. I. o.
48 kr., II. o. 35 kr., III. o. 26 kr., továbbá ezen kenőcshez szélszerűen,
takarékosági szempontból is alkalmazható legújabb találmányú légnemű-
sok, az egyes csapágyon könnyen elhelyezhető kenő készületek (Schmir-
wason) darabonként 4. sz. 2 frt 20 kr., 5. sz. 2 frt 80 kr-ért, nemkülönben
kátányfedőlemezpapírok tekercsenként (15 méter) 3. számú 1 forint 60
kr-ért, 4. számú 1 frt 80 kr-ért árval. 177 10—26

Millenniumi kiállítási sorsjegyek.

45,007 pénznyeremény levonás nélkül.

Főnyeremény 1 millió korona.

Az összes nyeremények 9 millió 200.000 kor.

Első húzás 1896. február 5—8-ig.

A sorsjegyek**árai:**

I. osztályra:			
1.—	2.—	10.—	20.— frt.
Mindhárom osztályra érvényes teljes sorsjegyek.			
$\frac{1}{20}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{2}$
3.—	6.—	30.—	20.—

Vidéki megrendeléseknél a sorsjegyek portómentes beküldéseért és a nye-
reményjegyzékért 30 kr. küldendő be.

A cs. és kir. szab. Adria biztosító társaság főigazgatója
Balassa-Gyarmaton.

Meghívó.

A „B-gyarmati Takaré- és Hitelintézet Rész-
vénytársulat” B-Gyarmaton, 1896. február hó 9-én, d-e
1/11 órakor saját helyiségeiben

XXIV-ik évi RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

tartja melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívattak.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt év lefolyása
és annak eredményéről.
2. A felügyelő bizottság által felülvizsgált 1895. évi
vagyonmérleg és ezzel kapcsolatosan az összes
számadások előterjesztése. Mindezek elfoga-
dása és a felmentvény megadása az igazgatóság
és a felügyelő bizottság részére.
3. A jövedelem és osztalék felüli intézkedése.
4. A beadott kérvények elintézése.
5. Az alapszabályok 63. §-ában foglalt rendszert elő-
forduló közgyűlési teendők és az esetleges in-
dítványok.

B-Gyarmaton, 1896. január 14-én.

12 1—3

Balás Antal, s. k.

elöl.

Jegyzet. Csak azon részvényes vehet részt a közgyűlésen a
tanácskozásban és bír ott szavazattal, ki a részvényhírdetésben a köz-
gyűlés megkezdésétől három hónappal minél révidebbre be van vezetve.
A közgyűlési jegyek megkezdésig átlát és győződtetők a meg-
határozottaknak azonban részvényeseknek kell lenni.

JOBBÁGYI KÖZSÉGBEN**a községi kovács
mesterség**

1896. évi Szent-György naptjától
tűrésedébe jön, az 1896. évi márcs.
hó 15-én választás után 3 évre tol-
tetik be. A mesterséggel a következő
javadalmasítások vannak összekötve, u.
m. 2 kat. hold szántóföld haszon-
élvezete és a tarifaszabályszerűleg meg-
állapított díjak.

Jobbagyin, 1896. január 6-án.

Malik István,

hírd.

11 1—3

Az 1896. ezredéves kiállítás alkal- mából az államtól engedélyezett

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45,007 háromosztályba osztott nyereménynyel és egy jutalomdíjjal.

HUZÁSOK

I. osztály
1896. február 5—8-ig.

II. osztály
1896. márczius 11—14-ig.

III. osztály
1896. május 12—28-ig.

Árak az I. osztályra.

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.— forint	60.—	30.—	6.—	3.— forint

A nyeremények teljes adó és illetékmentességét élveznek és minden levonás nélkül fizetnek ki: a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.
Míg a sorsolási tervet fűtőben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek másol fogva a falragaszokon jelzett elárúsítóknál a fenti eredeti árakon kaphatók.

Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatósága.

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

MÉG SOHA NEM LÉTEZETT NYEREMÉNYESÉLYEKET

nyújt az államilag engedélyezett

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45.007 három osztályba osztott pénznyeremény 9.200,000 korona összértékben,
Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

EGY MILLIÓ KORONA.

Az I. osztály huzása
1896. február 5—8-ig.

A II. osztály huzása
1896. márczius 11—14-ig.

A III. osztály huzása
1896. május 12—28-ig.

Nyereménytervezet:

1	80000	80000
1	60000	60000
1	40000	40000
1	30000	30000
1	20000	20000
1	15000	15000
1	10000	10000
2	8000	16000
8	4000	32000
10	2000	20000
13	1000	13000
100	400	40000
860	200	172000
9000	80	720000
10000	nyeremény összesen:	1268000

Nyereménytervezet:

1	100000	100000
1	60000	60000
1	40000	40000
1	30000	30000
1	20000	20000
1	15000	15000
1	10000	10000
2	8000	16000
8	4000	32000
10	2000	20000
13	1000	13000
100	400	40000
860	200	172000
9000	120	1080000
10000	nyeremény összesen:	1648000

Nyereménytervezet:

1	jutalomdíj	600000	600000
1	400000	400000	
1	300000	300000	
1	200000	200000	
1	100000	100000	
2	40000	80000	
2	20000	40000	
5	10000	50000	
10	8000	80000	
34	6000	204000	
100	2000	200000	
200	1000	200000	
2650	200	530000	
22000	150	3300000	
25007	nyer. és egy jut.	6284000	

Árak az I. osztályra:

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1	1/2	1/10	1/20	1	1/2	1/10	1/20
20.—	10.—	2.—	1.— forint	60.—	30.—	6.—	3.— forint

ajánlja és szétküldi az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly Budapest, Szervita-ter 3.

Sürgöny-cím:

Lottóheintze,
Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kíváncsság és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyekkel ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be, az első magyar osztálysorsjáték alkalmával fizetett verőim között a következő főnyereményeket osztottam ki: 4000 000, 200 000, 100 000 80 000, 50 000 koronások stb.

Sürgöny-cím:

Lottóheintze,
Budapest.